

CUPRINS

I. În căutarea paradisului	9
II. Strămoșii nemuritori	38
III. Călătoria faraonului în viața de apoi	64
IV. Scara spre cer	83
V. Zeii care au venit pe planeta pământ	115
VI. În zilele dinaintea potopului	156
VII. Ghilgameș: regele care a refuzat să moară	189
VIII. Călăreții norilor	229
IX. Locul de aterizare	265
X. Tilmun: țara rachetelor	296
XI. Muntele bizar	327
XII. Piramidele zeilor și ale regilor	361
XIII. Contrafacerea numelui faraonului	399
XIV. Privirea sfinxului	446
<i>Surse</i>	486
<i>Despre autor</i>	495

ÎN CĂUTAREA PARADISULUI

Afost un timp - vechile noastre scripturi ne spun - când Nemurirea era la îndemâna omenirii.

Era o epocă de aur, când Omul trăia cu Creatorul său în Grădina Edenului - Omul îngrijea acel loc minunat, Dumnezeu Însuși umblând pe acolo în briza după-amiezei. „Și Domnul Dumnezeu a făcut să crească din pământ orice pom plăcut vederii și cu roade bune; și acolo mai era și Pomul Vieții, dar și Pomul Cunoașterii binelui și răului. Iar un râu a ieșit din Eden ca să ude grădina; de acolo s-a despărțit în patru pâraie. Numele primului este Pison... Al celui de-al doilea, Gihon... Al celui de-al treilea, Tigru... Iar al patrulea este Euftrat.”

Din roadele fiecărui copac li s-a permis lui Adam și Evei să mănânce - exceptând Pomul Cunoașterii. Dar atunci când au făcut-o (ispitiți de Șarpe) - Domnul Dumnezeu și-a făcut griji, privind problema nemuririi:

Atunci, a zis Domnul Dumnezeu:

„Iată, Adam a devenit ca unul dintre noi cunoscând binele și răul;

Și acum și-ar putea întinde mâna și să ia și din Pomul Vieții, să mănânce și să trăiască veșnic?”

Și Domnul Dumnezeu l-a izgonit pe Adam din Grădina Edenului...

Și a așezat la răsărit de Grădina Edenului heruvimii și sabia de foc care se rotea, pentru a păzi drumul spre Pomul Vieții.

Așa a fost izgonit Omul chiar din locul în care viața veșnică îi era promisă. Dar deși interzisă, el nu a încetat niciodată să-și amintească, să tânjească după ea și chiar să încerce să ajungă la ea.

Încă de la alungarea din Paradis, eroii au mers până la capătul Pământului, în căutarea nemuririi; unora li s-a oferit o frântură; și oamenii simpli au crezut că puteau avea noroc. De-a lungul timpului, Căutarea Paradisului a reprezentat o încercare individuală, dar la începutul mileniului al doilea, ea s-a transformat în efortul măreț al marilor regate.

Lumea Nouă a fost descoperită – așa ni s-a spus – atunci când exploratorii au pornit în căutarea unei noi rute maritime spre India și bogățiile ei. Adevărat – dar nu în întregime; pentru că ceea ce Ferdinand și Isabella, regele și regina Spaniei, au dorit cel mai mult să găsească a fost Fântâna Tinereții Veșnice: o fântână magică, ale cărei ape îi întineresc pe cei bătrâni și țin pe cineva tânăr pentru totdeauna, căci izvorăște chiar din Paradis.

Nu cu mult timp înainte, călcaseră Columb și oamenii lui pe ceea ce credeau că sunt insulele din India („Indiile de Vest”), stabilind o legătură între explorarea noilor teritorii și căutarea legendarei Fântâni, ale cărei ape „i-a făcut din nou tineri pe cei bătrâni”. „Indienii” capturați au fost chestionați, chiar torturați de către spanioli, pentru a dezvălui locul secret în care se găsea Fântâna.

Unul care s-a remarcat în astfel de investigații a fost Ponce de León, un soldat și aventurier profesionist, care

LIBRIS We know books
s-a ridicat prin rânduri pentru a deveni guvernator al unei părți a insulei Hispaniola, numită acum Haiti, și a Puerto Rico. În 1511, el a asistat la interogarea unor indieni capturați. Descriindu-și insula, aceștia au vorbit despre perle și despre alte bogății. De asemenea, ei au lăudat virtuțile minunate ale apelor sale. Ei spuneau că acolo exista un izvor, din ale cărui ape a băut un insular „chinuit de bătrânețe”. Drept rezultat, acela „s-a reîntors viguros la casa lui, s-a recăsătorit și a făcut copii”.

Ascultând cu un entuziam nestăpânit, Ponce de León – el însuși un om în vârstă – a fost convins că indienii descriau fântâna miraculoasă a apelor care ofereau tinerețea. Ceea ce au spus despre bătrânul care a băut din izvor – că și-a recăpătat puterea bărbătească și chiar și-a luat o soție tânără care i-a născut copii – a reprezentat cel mai important aspect al relatării. Acest lucru, pentru că, la Curtea Spaniei, ca și în întreaga Europă, de altfel, se regăseau numeroase picturi ale celor mai mari pictori și, ori de câte ori erau înfățișate scene de dragoste, în compoziție era inclusă și o fântână. Poate că cea mai renumită dintre aceste picturi, „Amor sacru și amor profan” a lui Tițian, a fost creată cam pe vremea în care spaniolii se aflau în călătoria lor în Indii. După cum știa toată lumea, Fântâna din picturi reprezenta o aluzie la dragostea supremă; era Fântâna ale cărei ape restabileau „puterile bărbătești” prin tinerețea veșnică.

Înștiințarea lui Ponce de León către regele Ferdinand apare în înregistrările ținute de istoricul oficial al Curții, Peter Martyr d’Anghiera. Așa cum se menționează în *Decade de Orbe Novo (Decadele Lumii Noi)*, indienii care au venit din insulele Lucayos sau Bahamas au dezvăluit că „există o insulă cu un izvor veșnic de ape curgătoare

ce au proprietăți minunate, încât, atunci când se bea din apele acelea, poate, într-o anumită măsură, bătrânii devin din nou tineri". Multe lucrări, cum ar fi *Ponce de León's Fountain of Youth: History of a Geographical Myth* (*Ponce de León și Fântâna Tinereții: Istoria unui mit geografic*) de Leonardo Olschki, au stabilit că „Fântâna Tinereții a fost cea mai populară și mai dominantă expresie a emoțiilor și așteptărilor care i-au provocat pe cuceritorii Lumii Noi”. Fără îndoială, Ferdinand, regele Spaniei, a fost unul dintre cei mai dornici și mai nerăbdători în așteptarea veștilor, privind importanta descoperire.

Așadar, atunci când zvonurile au venit de la Ponce de León, Ferdinand nu a stat prea mult pe gânduri. Regele i-a acordat imediat exploratorului un brevet de descoperire (datat 23 februarie 1512), autorizând o expediție în partea de nord a insulei Hispaniola. Amiralității i s-a ordonat să-l asiste pe Ponce de León și să-i pună la dispoziție cele mai bune nave și cei mai pricepuți marinari, astfel încât să poată descoperi fără întârziere insula „Beininy” (Bimini). Condiția regelui a fost clară: „După ce se ajunge pe insulă și se descoperă ce anume este acolo, un raport detaliat trebuie să ajungă în mâinile suveranului.”

În martie 1513, Ponce de León a pornit spre nord, pentru a căuta insula Bimini. Știrea oficială privind expediția a fost căutarea „aurului și a altor metale”, în timp ce adevăratul scop era acela de a găsi Fântâna Tinereții. Dar marinarii porniți în expediție au aflat foarte curând un lucru: în Bahamas nu era o singură insulă, ci sute de insule. Ancorând din insulă în insulă, forțele de debarcare au fost instruite să caute nu aur, ci o fântână neobișnuită. Apele fiecărui pârâu au fost gustate și băute – dar fără efecte evidente. În Duminica

Paștelui - *Pasca de Flores*, după numele său spaniol, a fost văzută o fâșie lungă de coastă. Ponce de León a numit „insula” Florida. Navigând de-a lungul coastei și urcând pe uscat din nou și din nou, el și oamenii lui au căutat disperati prin junglă și au băut din apele nenumăratelor izvoare. Dar miracolul așteptat de toți nu s-a petrecut.

Eșecul misiunii pare să nu fi diminuat convingerea că Fântâna era, fără îndoială, în acel loc: trebuia doar să fie descoperită. Așa că mai mulți indieni au fost chestionați. Unii păreau neobișnuit de tineri pentru vârsta înaintată pe care pretindeau că o aveau. Alții au repetat legende care au confirmat existența Fântânii. O astfel de legendă - așa cum este relatată în *Creation Myths of Primitive America (Miturile Creației în America străveche)* de J. Curtin - relatează că atunci când Olelbis, „Cel care stă deasupra”, a trebuit să creeze omenirea, el a trimis doi emisari pe Pământ pentru a construi o scară, care să lege Pământul și Cerul. La jumătatea scării, urma să fie un loc de odihnă, cu un izvor de apă curată. La adunare, s-a stabilit să fie două izvoare: unul pentru băut și celălalt pentru scăldat. „Când un bărbat sau o femeie îmbătrânește”, a spus Olelbis, „să urce pe această scară, să bea și să se scalde; apoi, va fi din nou ca în tinerețe”.

Convingerea că Fântâna a existat undeva, în acele insule, a fost atât de puternică, încât, în 1514 - anul de după misiunea nefructuoasă a lui Ponce de León - Peter Martyr (aflat în cel de-al doilea deceniu al vieții sale) i-a scris Papei Leon al X-lea, după cum urmează:

Se spune că la o distanță de 325 de leghe de Hispaniola există o insulă, numită Boyuca, sau

Ananeo, care – potrivit celor care au explorat-o – are o fântână atât de miraculoasă, încât, dacă se bea din apele ei, întinerește ceea ce este vechi.

Iar Sanctitatea Voastră să nu creadă că acestea sunt spuse cu ușurință sau cu nesăbuintă; căci s-a răspândit cuvântul acesta în toată Curtea, încât întregul popor, dintre care nu puțini sunt cei pe care înțelepciunea sau averea îi deosebesc de oamenii de rând, îl consideră adevărat.

După câteva cercetări suplimentare, neînfricatul Ponce de León a concluzionat că ceea ce trebuia să caute era un izvor, în confluență cu un râu, fiind posibil ca cele două să fi fost conectate printr-un tunel subteran ascuns. Dacă fântâna era pe o insulă, se putea ca izvorul ei să fie un râu în Florida?

În 1521, familia regală spaniolă l-a trimis pe Ponce de León într-o nouă căutare, de data aceasta, pentru a se concentra asupra Floridei. Nu există nicio îndoială, cu privire la adevăratul scop al misiunii: câteva decenii mai târziu, istoricul spaniol Antonio de Herrera y Tordesillas a scris în *Historia General de las Indias (Istoria generală a Indiilor)*: „El (Ponce de León) a căutat fântâna sfântă, atât de renumită printre indieni, precum și râul ale cărui ape i-au întinerit pe cei în vârstă.” Intenționa să găsească izvorul Bimini și râul din Florida, despre care indienii din Cuba și Hispaniola afirmă că „îi fac pe cei bătrâni care se îmbăiau în acel loc să devină din nou tineri”.

În loc de tinerețea veșnică, Ponce de León a găsit moartea, fiind înjunghiat de săgeata unui indian. Și deși căutarea individuală a unei poțiuni sau loțiuni care să

zdravăn în fiecare zi... Mănâncă mai bine astăzi decât ieri.”

We know
books

Dar Faraonul părea puțin deranjat de paradoxul că mai întâi trebuia să moară pentru a atinge Nemurirea.

Fig. 9

În calitate de conducător suprem al celor două regiuni ale Egiptului, el s-a bucurat de cea mai bună viață posibilă pe Pământ; iar învierea printre zei a reprezentat o perspectivă și mai atractivă. În plus, numai trupul său pământesc trebuia îmbălsămat și înmormântat; căci egiptenii credeau că fiecare om avea un Ba, sinonim cu ceea ce noi numim „suflet”, care se ridică după moarte spre cer, asemenea unei păsări; dar și un Ka - tradus prin Dublu, Spirit Ancestral, Esență, Personalitate - prin care Faraonul era dus în Viața de Apoi. Samuel Mercer, în introducerea sa la *The Pyramid Texts (Textele Piramidelor)*, a concluzionat că acest Spirit Ka reprezintă personificarea unui zeu de către muritori. Cu alte cuvinte, conceptul implica existența

LIBRIS We know books
în om a unui element divin, a unui Dublu divin care ar fi putut continua existența în Viața de Apoi.

Dar dacă Viața de Apoi era posibilă, ea nu era ușor de atins. Regele decedat trebuia să parcurgă un drum lung și provocator și să fie supus unor pregătiri ceremoniale elaborate, înainte de a se putea îmbarca în călătorie.

Dezificarea Faraonului începea prin curățarea lui și includea îmbălsămarea (mumificarea), astfel încât regele mort să semene cu Osiris, înfășurat ca o mumie. Faraonul îmbălsămat era apoi dus într-o procesiune funerară, într-o structură ce avea drept capac o piramidă, în fața căreia se afla un stâlp oval (Fig. 10).

În acest templu funerar, ritualuri preoțești se desfășurau, cu scopul de a obține pentru Faraon acceptul la sfârșitul călătoriei. Ceremoniile, numite în textele funerare egiptene „Deschiderea gurii”, erau supravegheate de un preot *Shem* - întotdeauna purtând o piele de leopard (Fig. 11). Oamenii de știință cred că ritualul reprezenta literalmente ceea ce implică numele său: preotul, folosind o unealtă îndoită din cupru sau fier, deschidea gura mormintei sau a unei statui, reprezentând regele decedat. Dar este clar că ceremonia era în primul rând simbolică, menită să deschidă pentru cei decedați „gura” sau Intrarea în Cer.

Până la acel moment, mumia era înfășurată strâns în multe straturi de material și chiar masca funerară de aur a regelui era acoperită. Astfel, atingerea gurii sale (sau a statuii regelui) nu putea fi decât simbolică. Într-adevăr, preotul nu intona pentru cel decedat, ci pentru ca zeii „să-i deschidă gura”, astfel încât Faraonul să poată urca spre viața veșnică. Se făceau cereri speciale la „Ochiul”

Fig. 10**Fig. 11**

lui Horus, pierdut de el în lupta cu Seth, pentru a provoca „deschiderea gurii”, astfel încât „să se deschidă o cale pentru rege printre cei strălucitori, ca el să poată să se stabilească printre ei”.

Mormântul pământesc (prin urmare, doar temporar) al Faraonului - conform textelor și descoperirilor arheologice - avea o ușă falsă pe latura sa estică, adică zidăria a fost construită acolo în așa fel încât arăta ca o ușă, dar, de fapt, era un zid solid. Purificat, înfășurat strâns, „cu gura deschisă”, Faraonul era apoi imaginat ca ridicându-se, scuturându-se de praful Pământului și ieșind prin ușa falsă. Conform unui text de pe piramidă, care făcea referire,